

Sæt strøm til en grøn fremtid

Klimahandlingsplan for Lemvig Kommune, efteråret 2021

Lemvig
Kommune

Nye tider, nye måder

Det er efterhånden helt klart, at jordens klima ændrer sig. Forskere og klimaeksperter har kunnet se det i årtier, men i de senere år er det blevet tydeligt for alle, at klimaforandringerne er i gang.

Det er også klart, at klimaforandringerne skyldes en stigende mængde af drivhusgasser i atmosfæren. Den stigning sker, fordi mange af de ting, vi mennesker foretager os, udleder drivhusgasser.

Derfor skal vi indrette vores forbrug og produktion på en måde, så vi udleder langt færre drivhusgasser, end vi gør i dag. Det er det, vi kalder den grønne omstilling.

Den omstilling kræver et stort arbejde – og Lemvig Kommune er klar til at gå forrest, så vi her i kommunen løfter vores del af ansvaret.

I 2021 har vi derfor lavet en klimahandlingsplan, der skal sikre, at Lemvig Kommune bliver fuldstændig CO₂-neutral i 2050. Handlingsplanen er lavet som en del af det nationale klima-projekt DK2020, hvor 65 danske kommuner enten har lavet eller er ved at lave lignende planer.

"Lemvig Kommunes DK2020-klimahandlingsplan passer godt ind i kommunens vision for fremtiden. Vi er stolte af vore forpligtende fællesskaber. I dem udviser vi handlekraft og vilje til at tænke nyt for at skabe en bæredygtig udvikling."

Erik Flyvholm, borgmester i Lemvig Kommune

Et internationalt samarbejde

Som en del af DK2020-samarbejdet er Lemvig Kommunes klimahandlingsplan godkendt af den danske klimatænketank CONCITO og det internationale by-netværk C40.

C40 er et samarbejde mellem byer i hele verden, blandt andre store byer som Beijing, Paris, Nairobi og New York, der går forrest i arbejdet for en fremtid med langt lavere udledning af drivhusgasser. Indsatsen i C40 skal hjælpe med at sikre Paris-aftalens mål om at holde den globale temperaturstigning under 2 grader og helst under 1,5 grader.

I C40 opgøres udledningen af drivhusgasser indenfor kommunegrænsen. Her tæller udledningen fra et givent produkt med i regnskabet i den kommune, hvor det er produceret, og ikke der, hvor det forbruges.

Drivhusgasser og CO₂

Drivhusgasser er en række luftarter, der er med til at varme jorden op. Det sker, fordi drivhusgasserne samler sig i jordens atmosfære, hvor de forhindrer, at al varmen fra jorden slipper ud i universet.

Når der bliver flere drivhusgasser i atmosfæren, slipper mindre af varmen ud. Derfor bliver jorden varmere.

CO₂ er den drivhusgas, vi taler mest om, fordi der bliver udledt rigtig meget af netop den til atmosfæren. Men der er også andre drivhusgasser, først og fremmest metan og lattergas.

Drivhusgasserne er forskellige, men for at gøre det nemmere at tale om dem, regner man udledningen af de andre drivhusgasser om til den mængde CO₂, det ville svare til.

I fællesskab mod målet

Med klimahandlingsplanen sætter Lemvig Kommune en række mål op:

- I 2050 skal kommunen være CO₂-neutral. Det betyder, at der ikke må udledes flere drivhusgasser i kommunen, end der opsluges.
- Allerede i 2030 skal udledningen af drivhusgasser, der ikke stammer fra landbrug og arealanvendelse, være sænket med 70 procent i forhold til 1990.
- Den del af udledningen, der kommer fra landbrug og arealanvendelse skal i 2030 være sænket med 45 procent.
- Samlet set skal udledningen i Lemvig Kommune i 2030 være sænket med 55 procent i forhold til 1990.

For at nå disse mål kræver det en stor indsats og et godt samarbejde - især mellem landbrug, industri og kommune. Frivillige aftaler og partnerskaber sikrer, at vi i fællesskab er klar til at gøre tingene på nye måder.

Lemvig Kommune: En aktiv produktionskommune

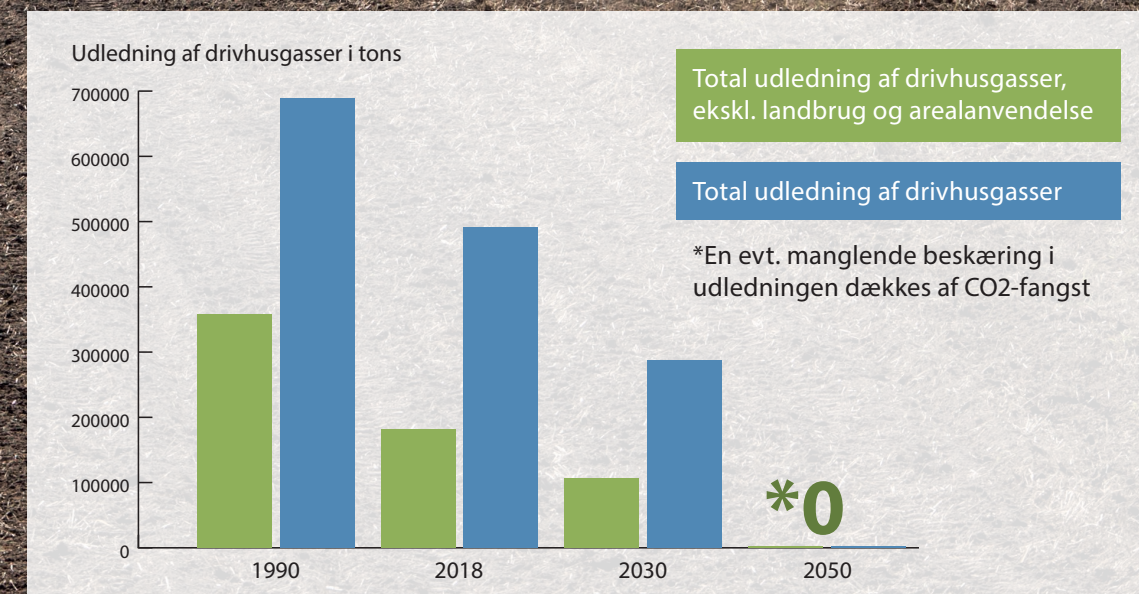
For Lemvig Kommune kan målet om CO₂-neutralitet virke som en stor opgave. I dag er CO₂-udledningen i kommunen nemlig høj i forhold til mange andre kommuner. Lemvig Kommune er en produktionskommune, der producerer langt flere fødevarer og andre produkter, end indbyggerne i kommunen selv forbruger.

Udledningen af drivhusgasser i Lemvig Kommune svarer i dag til, at hver person udleder 24 ton CO₂ hvert år. Udledningen er dog kun 17 ton per person, når Lemvig Kommunes store eksport af vedvarende energi bliver trukket fra i regnskabet.

Der er flere grunde til, at udledningen af drivhusgasser er høj:

- Over halvdelen af udledningen kommer fra landbrugsproduktionen, og særligt fra malkekvæg, som udleder drivhusgassen metan gennem deres vomgasser – altså bøvses og prutter.
- Lemvig Kommune har to rigtig store virksomheder, der udleder meget CO₂. Det skyldes, at deres maskiner kræver høje temperaturer under produktionen. Her bruger virksomhederne i dag fossile brændsler, primært naturgas.
- Der er høj produktion af varer og fødevarer, som eksporteres til resten af Danmark og verden. Selvom varerne ikke forbruges i kommunen, tæller drivhusgas-udledningen fra produktionen med i kommunens regnskab, og ikke i de kommuner, hvor varen forbruges.
- Ligesom mange andre kommuner har Lemvig Kommune en høj udledning fra transport. Det gælder især privatbilisme, transport af varer samt transporten i landbrug og industri. Samlet udgør transporten omkring 1/7 af udledningerne i kommunen.

På trods af den store produktion er udledningen af drivhusgasser allerede faldet set i forhold til 1990. Det er denne gode udvikling, vi skal fortsætte frem mod CO₂-neutralitet i 2050.

Med nøglen i hånden: Grøn strøm er fremtiden

Nøglen til at sikre den grønne omstilling ligger i vores store produktion af vedvarende energi.

Lemvig Kommune har i mange år været helt i top, når det gælder produktionen af grøn strøm fra vindmøller og solcelleparker.

I dag producerer vi dobbelt så meget grøn strøm, som vi selv bruger. Og frem mod 2030 skal produktionen af grøn energi i kommunen mere end fordobles.

- I dag sikrer kommunens 100 vindmøller en stor produktion af grøn strøm. I fremtiden skal de optimeres, så der sikres større effektivitet og produktion.
- Der skal bygges langt flere solcelleparker, blandt andet som klimaparker, hvor solcelleanlæg kombineres med nye naturområder, skovrejsning og lokaludvikling.
- Vi skal øge produktionen af biogas fra gylle og andre restprodukter, som udnyttes til at producere energi.

Energi helt forfra

Nøglen til den grønne omstilling er at ændre den måde, vi får energi på.

I mange år har vi hentet fossile brændsler som kul, olie og naturgas op af jorden til alt det, vi har skullet bruge energi til. Det er blevet til benzin og diesel til vores biler, det har forsynet vores huse med varme, og det har drevet maskinerne på vores fabrikker.

Den energikæde skal ændres, så vi fremover bruger grøn strøm fra vedvarende energikilder som solcelle- og vindenergi overalt, hvor vi før brugte fossile brændsler.

Det afgørende i disse år er derfor at finde ud af, hvordan vi bedst muligt bruger den grønne strøm i vores huse, biler og fabrikker.

Her sætter vi strøm på

Virksomheder på vej mod el

Det er i alles interesse at skabe en mere bæredygtig produktion. Efterspørgslen blandt forbrugere og virksomheder går i retning af løsninger, der tager hensyn til klimaudfordringen. Også blandt virksomhederne i Lemvig Kommune er der et stort ønske om at gå foran med den grønne omstilling.

Et godt samarbejde med kommunens industri betyder, at vi kan nå målene i klimahandlingsplanen gennem frivillige aftaler og partnerskaber.

For eksempel er to meget store virksomheder, der i dag har en høj CO₂-udledning, på vej mod elektrificering. De store maskiner i produktionen, der i dag kræver naturgas som brændsel, bliver udskiftet med maskiner, der kan køre på el. Det vil tage tid at omlægge en stor produktion til el, men beslutningerne er truffet og dermed er omstillingen allerede i gang.

Elektrificering af transporten

Den grønne strøm skal også sikre, at trafikken i Lemvig Kommune bliver mere klimavenlig.

- Der skal være langt flere elbiler blandt de private personbiler, og der skal opsættes ladestandere. Alle kommunens egne biler skal være elbiler.
- Lemvigbanen er allerede godt i gang med at købe el-tog.
- Der arbejdes på at udskifte regionens busser med el-busser frem mod 2030.
- Hybridfærger fra Thyborøn til Agger skal fremover sejle på ren el. Den sejler lige nu på el og diesel.

Grøn strøm til fjernvarme

Fjernvarmen i Lemvig Kommune laves i dag af biogas og træflis, og dermed er den allerede grøn. Men fremover skal fjernvarmen elektrificeres. Vi kan bruge grøn strøm til at varme det vand, der sendes ud i husenes radiatorer gennem fjernvarmenettet. Lemvig Varmeværk har allerede taget den første elkedel i brug til netop det.

Lemvig Kommune som et knudepunkt for Power to X

Den store produktion af grøn strøm i kommunen rummer også nye, store muligheder. I dag leverer Lemvig Kommune klimavenlig energi til andre kommuner, og fremover kan kommunen blive et knudepunkt for produktionen af klimavenligt brændstof.

Med de nye Power to X-teknologier kan strøm omdannes til brint, og videre til andre brændstoffer som f.eks. ammoniak. De brændstoffer kan fungere som drivmiddel i mange forskellige former for motorer.

Derfor kan vi med Power to X sikre, at containerskibe, flyvemaskiner, traktorer og lastbiler i fremtiden kan blive drevet af klimavenligt brændstof. Her er direkte elektrificering i dag ikke muligt, da batterierne vil blive for store og tunge.

De anlæg, der producerer de grønne brændstoffer, skal selvfølgelig placeres i områder med en stor produktion af vedvarende energi, og her er Lemvig Kommune oplagt. I 2021 er der allerede planlagt etablering af to anlæg i kommunen.

Hvordan fungerer Power to X?

Med Power to X bruges elektricitet til at producere brint ved at spalte vandmolekyler. Det sker med den kemiske proces, der kaldes elektrolyse. Brint kombineres derefter med andre stoffer for at skabe forskellige former for brændstof.

Når elektriciteten, der driver processen, kommer fra vedvarende energikilder som vind-, vand- og solenergi, bliver slutproduktet CO₂-neutrale brændstoffer. Brændstoffer, der er produceret med Power to X, omtales ofte som electrofuels eller e-fuels.

En ansvarlig landbrugsproduktion

I Lemvig Kommune er vi stolte af at have en stor landbrugsproduktion, der leverer fødevarer til rigtig mange mennesker. Samtidig må vi erkende, at landbruget – og særligt kvægbruget - har en klimaudfordring, fordi denne produktion udleder mange drivhusgasser.

Lige nu tyder alt på, at det globale forbrug af kød og mælk vil stige i mange år endnu. I takt med, at befolkningsgrupper bliver rigere og får mulighed for at spise mere kød og mælkeprodukter, vil de også gøre det. I den situation, er det godt, at produktionen ligger i Danmark, og også i Lemvig. Det danske landbrug er nemlig et af de mest klimavenlige i verden – og de er i gang med at blive endnu bedre.

De seneste år har vi fået meget ny viden om, hvordan landbruget kan udlede færre drivhusgasser, og der er flere nye teknologier og metoder på vej.

Landbruget i Lemvig vil blandt andet bidrage til at nå målet om CO₂-neutralitet ved at:

- Ændre på fodersammensætning, så kørerne udvikler færre vomgasser – altså bøvser og prutter mindre.
- Bruge nye staldtyper, der blandt andet med køling af dyrenes gylle kan give mindre afdampning af drivhusgasser.
- Sikre en større udnyttelse af biogas fra landbruget i energiproduktionen.
- Udlægge de jordområder, såkaldte lavbundslande, der udleder mest CO₂, til natur.

Lavbundsland: Fra landbrug til natur

Et af de mest enkle tiltag, der kan gøre landbrugets udledning af drivhusgasser mindre, er den såkaldte udtagning af lavbundslande.

Det betyder, at en række landbrugslande, der ligger i områder, hvor der naturligt er fugtigt, skal tages ud af produktion og genetableres som natur.

Lavbundslande er for eksempel lande, der ligger tæt op ad et vandløb. Det kan også være moser, søer og fjorde, der er blevet tørlagt. Når de områder er oversvømmet af vand, som de naturligt vil være, binder de en masse CO₂. Det gør de, fordi der i jorden er meget plantemateriale, der ikke kan nedbrydes, så længe der ikke kommer ilt til jorden.

Når vi dræner jorden for at dyrke den, kommer der ilt til jorden, fordi vandet forsvinder. Det betyder, at de gamle planterester bliver nedbrudt – og dét udleder CO₂.

Men hvis vi lader områderne oversvømme igen, stopper CO₂-udledningen.

Samtidig kan vi få nye naturområder i kommunen – til glæde for både dyr, planter og mennesker. Og vi kan bruge de vådområder, der bliver genskabt, som naturlige regnvandsbassiner ved kraftig regn.

Det vil tage tid at udvælge og indgå aftaler for alle de lavbundslande, der skal ændres fra landbrugsland til natur. Men vi er allerede i gang.

En fremtid med planter

Landbruget i Lemvig Kommune arbejder henimod en kvægproduktion, der er mest mulig bæredygtig. Men på længere sigt vil kravene til landbruget ændre sig. Når det gælder klima og bæredygtighed vil det bedste nemlig vil være, hvis det globale forbrug af kød - især oksekød - og mælkeprodukter bliver mindre. Og vores forbrug af plantebaserede fødevarer

omvendt stiger. Om det sker, er op til forbrugerne i hele verden.

Når efterspørgslen er der, vil landbruget - også i Lemvig - være klar til at lægge produktionen om og lave de grønne produkter, forbrugerne vil købe. Det kan være helt nye typer grøntsager, eller råvarer til produktion af plantebaserede fødevarer.

Opsugning af CO₂: Natur og teknologi går hånd i hånd

Både landbruget, industrien og transportområdet er klar til at skære markant i udledningen af drivhusgasser. Men heldigvis kan vi også opsuge drivhusgasser, eller mere nøjagtigt: CO₂.

Plant et træ

Som en del af klimahandlingsplanen vil Lemvig Kommune sikre, at der bliver rejst mere skov i kommunen frem mod 2050. Træer bidrager positivt til CO₂-regnskabet ved at opsuge CO₂, når de vokser, og lagre det i stammen og grenene.

I dag er 15 procent af kommunen dækket af skov, svarende til 7800 hektar land. Allerede inden 2030 skal der rejses 500 hektar skov yderligere, og derefter er ambitionen, at der skal rejses 750 hektar ny skov.

Skovrejsning har den ekstra fordel, at mange mennesker gerne vil bo i nærheden af naturområder som for eksempel skov. Derfor er mere skov i kommunen en fordel, når vi vil trække flere indbyggere til.

CO₂-fangst hjælper os i mål

I Lemvig Kommune kan vi komme langt med lokale løsninger. Men vi får også brug for at samarbejde med andre kommuner. Som produktionskommune, hvor både landbrug og industri leverer fødevarer og varer langt udover kommunegrænsen, er opgaven med at opnå CO₂-neutralitet stor. Samtidig leverer vi masser af vedvarende energi til andre kommuner, der ikke har de samme muligheder for eller viljen til at opstille vindmøller og solcelleparker.

På trods af et ambitiøst landbrug, der er klar til forandringer frem mod 2050, kan det blive nødvendigt at sikre målet om CO₂-neutralitet i landbruget gennem CO₂-fangst. Med CO₂-fangst opsuges CO₂ fra luften med teknologier, der stadigvæk er under udvikling.

Vi forventer, at hele Danmark, som har gavn af både vores eksport og den meget store produktion af grøn energi, vil bidrage ved at samarbejde om CO₂-fangst. Denne fangst kan primært ske fra store og koncentrerede kilder, som f.eks. meget store industrianlæg og affaldsforbrændinger.

En kommune midt i klimaforandringerne

Med Lemvig Kommunes placering midt imellem Vesterhavet og Limfjorden er det ikke nyt, at kommunen skal sikre sig mod skiftende vejrforhold. Risikoen for stormflod er kendt. Men i fremtiden vil vi i endnu større omfang end hidtil få udfordringer med havvandsstigninger og ekstremt vejr.

Derfor er der to spor i klimahandlingsplanen: Vi skal både forebygge omfattende klimaforandringer, og sikre os mod de forandringer, der allerede er i gang.

Sikring mod klimaforandringerne kalder vi klimatilpasning, og her er vi allerede godt på vej i Lemvig Kommune. Le Mur på havnen i Lemvig og Vestkystaftalen er gode eksempler på, hvordan vi i dag sikrer os mod vandet.

Vestkystaftalen er en aftale mellem staten og fire kommuner ved vestkysten, og den handler om, hvordan vestkysten sikres mod Vesterhavet. Kystsikringen sker ved, at der fodres med sand på udvalgte kyststrækninger, så havet ikke æder sig ind i landet, hvor vandet kan lave skader. På nogle kyststrækninger i Lemvig Kommune ville kysten hvert år trække sig op til otte meter tilbage, hvis den ikke blev vedligeholdt med sandfodring.

Indsnævring af Thyborøn Kanal

Som følge af klimaforandringerne vil vandstandene ved stormflod i den vestlige Limfjord fremover være endnu højere, end vi oplever i dag.

Derfor er vi nødt til at gøre noget for at sikre mennesker, bygninger, infrastruktur samt en række sårbare naturområder mod oversvømmelse.

Når stormflodsvandstanden stiger, skyldes det både en naturlig udvidelse af Thyborøn Kanal og den stigende havvandsstand, der følger af klimaforandringer.

Derfor samarbejder Lemvig Kommune med seks andre kommuner og syv vandforsyningsselskaber om en indsnævring af Thyborøn Kanal.

Det vil sige, at kanalen gøres smallere, så der kan strømme mindre vand ind i fjorden fra Vesterhavet. Indsnævringen skal ske ved at to høfder, der allerede er opført – ved Thyborøn og Agger Tange – forlænges.

En plan, der giver grund til optimisme

Den grønne omstilling skal ske af nødvendighed. Der er brug for, at vi gør tingene på nye måder. Men omstillingen rummer også store muligheder. Det gælder ikke mindst i Lemvig Kommune, hvor vi har en førerposition, når det gælder produktionen af vedvarende energi.

Med klimahandlingsplanen ønsker vi at styrke kommunen yderligere som en klimavenlig kommune, der er rustet til fremtiden. For de tiltag, der skal laves for at sikre den nødvendige omstilling i kommunen, giver også en lang række vigtige sidegevinster.

Med klimahandlingsplanen vil vi:

- Gavne Lemvig Kommunes ambition om at udvikle erhvervslivet med de mange nye, spændende jobs, som vil blive skabt i den grønne omstilling.
- Øge turismen ved at sætte fokus på Lemvigs smukke naturområder og bruge muligheden til at skabe nye attraktioner.
- Give flere mennesker lyst til at bosætte sig i kommunen gennem et grønt fokus.
- Inspirere andre kommuner til, hvordan de kan håndtere den grønne omstilling.

Et center for klima

Danmarks internationale klimacenter, Klimatorium, ligger i Lemvig. Klimatoriums mål er at samle civilsamfund, myndigheder, virksomheder og uddannelsesinstitutioner om klimaudfordringer og løsninger.

Klimatorium løfter desuden en stor formidlingsopgave, og har de seneste år afholdt Børnenes Klimamøde. Et årligt klimamøde med viden, underholdning og aktiviteter og med fokus på klimaforandringer og klimaløsninger.

Ingen kan gøre alt, men alle kan gøre noget

Klimaforandringerne kan vække bekymring hos os alle. Det er svært at bevare optimismen, når medierne igen melder om ekstremt vejr eller dystre klimarapporter. Her vil vi i Lemvig Kommune gerne holde fast i, at den gode udvikling mod en mere bæredygtig fremtid allerede er i gang.

Vi kan stadigvæk nå at gøre det, der skal til for at begrænse den globale opvarmning. Men samtidig skal vi være klar over, at det er lige nu, vi skal handle. Den grønne omstilling skal ske hurtigt, og den skal omfatte alle dele af vores samfund.

I disse år træffes der verden over store beslutninger både i virksomheder og blandt politikere i kommuner, regioner og nationale parlamenter. Beslutninger, der kan drive den grønne omstilling. Og mange af de tiltag, der kan gøre en forskel, kræver netop store, fælles beslutninger.

Men samtidig betyder det noget, hvad vi alle sammen gør. Vi kan hver især gøre en forskel gennem de valg, vi træffer i hverdagen.

Allerede fra i dag kan du:

- Spise flere grøntsager og mindre kød og mælkeprodukter. Det er både godt for dig og kloden.
- Tage cyklen i stedet for bilen.
- Rejse med bil eller tog fremfor fly.
- Købe kvalitet, der kan holde længere.
- Få dine ting repareret, hvis de går i stykker - i stedet for at købe nyt.
- Give oplevelser i gave, fremfor ting.
- Sortere dit affald, så det kan blive genanvendt.

Vil du vide mere?

Vi har lavet en video, der fortæller om Lemvig Kommunes grønne omstilling i børnehøjde.

Scan QR-koden og se den her:

Eller brug dette link:

<https://www.lemvig.dk/politik/vision-politikker-og-strategier/planer/dk2020-klimahandlingsplan>

Her kan du også hente og læse hele Lemvig Kommunes Klimahandlingsplan, 2021.

Udarbejdet november 2021 af:
Lemvig Kommune
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
www.lemvig.dk

Klimahandlingsplanen for Lemvig Kommune er godkendt af DK2020 i april 2021.

© Lemvig Kommune 2021
Skribent: Turi Kjestine Meyhoff
Foto: Henrik Vinther Krogh
Layout: Anya Winqvist

Har du spørgsmål eller kommentarer til klimahandlingsplanen?

Skriv til Lis Ravn Sørensen, energikoordinator i Lemvig Kommune.

lis.ravn.sorensen@lemvig.dk

